Ч. 150 — Субота 8 (20) Липня 1895. — Рік V.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в бюрі дневників Люд. Пльона і в ц. к. Старостствах на провинциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року зр. 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року зр. 2·70
на чверть року зр. 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Радикали і їх політика

або мудрість і мораль наших політиків.

Попереду показали ми на кількох примірах, як у наших, можна би сказати, виднійших радикалів розходить ся теория а практика, як діла перечать їх словам, а мимо того они пруть ся в політиків, уважають самі себе ними і хотять, щоби їх і другі за політиків признавали. Гляньмо-ж ще на ті обставини, серед яких розвивав ся у нас радикалізм, бо то покаже нам для чого ся „партия“ есть більше розбита, як кожда инша, хоч она старає ся всіма силами надати собі вид одноцілости.

Вже попереду згадали ми, що декотрі з наших радикалів були первістно москвофілами. Припускаємо, що они стали ними несьвідомо, силою обставин, але то не зміняє річи — они все-таки винесли бодай якусь одробинку з науки москвофільства. Більша, переважна часть радикалів вирастала на ґрунті народної партиї, а до того ґрунту пристали опісля і ті, що держали ся спершу москвофільства — зробила ся одна маленька мішанина. Симпатиї тої мішанини, взглядно москвофільских в ній елементів були завсїгди більше по стороні москвофілів як партиї народної. Пригадаємо лиш ті часи, коли радикали в Kurjer-і Lwowsk-ім старали ся доказувати рацию биту москвофільства в нашім народі а пізнійше робили проби позискати для себе москвофільску молодіж, що їм, розуміє ся, не удалось.

Радикали, що вирастали на ґрунті народної партиї, ділили ся перш усего на таких, у котрих альфою і омеґою були „всесьвітні ідеї“, і таких, котрі попри ті ідеї задержували також і ідею народну — з них поробили ся були социялісти інтернационали і социялісти народовці. Дальший розділ між ними робила та обставина, де они докінчували своє образоване: чи в краю, чи поза его границями. Самі-ж радикали мусять нам признати, що иншого рода суть між ними ті, котрі через ділий час свого образованя перебували в краю, іменно же у Львові, а иншого рода ті, що вийшли з Відня. Між молодими радикалами „братчиками“ (з товариства „Академічне Братство“) а радикалами „січовиками“ (з віденьского товариства „Січ“) була досить видна ріжниця. У перших все-таки перемагав більше напрям практичний і они рвали ся бодай до якої такої роботи, коли тимчасом у других перемагав радикалізм на язиці. То були люди з „великого сьвіта“ висші понад всяку роботу, подібні до того цигана в байці, що наймив ся возити чортови дрова до пекла та зв'язував ликом всі дерева в лісї — хотів, бачите, „радикально“ засипати пекло дровами, але тимчасом чорт сам мусів собі дрова возити. Ба, коли ще докладнійше придивимось, то побачимо, що есть навіть постепенна ріжниця межи радикалом, що набрав ся радикалізму таки у Львові, а тим, що вийшов з Кракова (з товаристра „Громада“) і наконець тим, що вийшов із „Січи“ у Відни. Додаймо-ж ще до сего особисту вдачу кождого радикала, его більший або менший талант, більші або менші засоби науки, а побачимо, як ріжнородні обставини виховували наших радикалів. То й пояснить нам, для чого в сій партиї найбільше всіляких відтінків і для чого она найбільше ділить ся.

Яких же видала та партия політиків? Дійстних, правдивих політиків ніяких. Радикали люблять заслонювати ся доктором Іваном Франком. Єсть то безперечно чоловік глубокої науки, великого знаня, чоловік, з котрого відомостями ледви чи хто в краю може зрівнати ся, а між Русинами вже певно, що ніхто. Але то д-рови Франкови не уйме ще чести, коли скажемо, що він не політик. Він певно, як і кождий мислячий, а тим більше глубоко учений чоловік міг і мусів виробити собі якісь погляди і на політичні справи; ба, обставини змушували его навіть грати ролю і в політицї, хоч безперечно — а то може й він сам признасть нам — що зі шкодою для его таланту, а тим самим і зі шкодою для руского народу, але дороги політичної він радикалам не вказав і не вкаже, ба, що більше він навіть кілька разів ставав в суперечности з радикалами. Дійстним, правдивим проводирем він не був і не буде, хоч не перечимо,' що може не мало для сеї партиї напрацював ся і немало для неї зробив.

З других, трохи молодших радикалів висуває ся яко політик на перший плян, також безперечно дуже талановитий і глубоко мислячий чоловік, автор кількох цїнних розправ статистично-економічних, Вячеслав Будзиновский. На наш погляд есть то з молодших наших людий перворядний талант, але й о нїм, на жаль, треба сказати, що не есть політиком. Шкода лиш, велика шкода, що пустив ся на поле політичне, на котрім жде его така сама доля, як і дра Франка. Правдивим політиком він не буде, дороги політичної він Русинам, або хоч би лиш радикальній партиї не вкаже, навіть не стане проводирем тої партиї

Ті два люди то ще найвиднійші політики з радикальної партиї. Все проче, що стоїть поза ними, то сама мірнота. Можуть то бути и найчестнійші люди, люди охотні до праці і не

Зачарована стійка.

(Оповідане після росийского Фр. Адлерберґа).

Далеко положену Глуховерску вартівню лиш дуже рідко візитують войскові старші. Щоби там дістати ся з міста треба переїхати добрих сім верстов *) вправді гарною, але дуже запущеною і дикою околицею. Однако на тій вартівни завсїгди всьо в порядку, а підофіцири висилані там яко команданти варти, сьвято о тім пересьвідчені, що хоч і ніхто не заглядає до Глуховерскої вартівні, то помимо того, треба там бути все на осторожности, бо то місце непевне. Хто таке наговорив і коли повстала отся повірка ніхто на певно не знає.

В малій, чистій, деревляній вартівни прояснило ся по страшній бурливій ночи. Вояки з ладівницями при боці сплять спокійно на лавках, закутані в свої зелені плащі. Підофіцир пише поволи з увагою свій рапорт, мачаючи раз по раз брудне перо в каламарі, що лишає скрізь довкола по столі величезні плями чорнила. Напротив него сидить фрайтер, що має варту. В одвім куті лежить вояк з накритою плащем головою. Три инші вояки сплять в другім куті.

*) Більше менше тілько що й сім кільометрів.

В теплій, неперевітрюваній комнаті панує глубока тишина. Лише деревляний годинник на стіні тикає правильно своїм маятником, а за печею цьвіркає безупинно сверщок. Всьо на вартівни виглядає мирно і спокійно і каже догадувати ся на папери в рапорті звичайних слів: „На варті всьо добре“.

А преці як раз перед хвилею стало ся страшне нещасте. Молодий вояк, що стояв на варті на стійці ч. 3., при порохівни, замерз. З усїх тих проклятих стійок нещасної вартівні була ч. 3. найнещастнійша. Один вартівник застрілив ся там, другого з'їли вовки, третий пропав без сліду — а тепер вояк Папков замерз.

Стійка ч. 3. лежить на горбку виставленім з усїх сторін на вітри. Порохівня стояла в чистім поли і лише з одного боку, але о яких стопятьдесять кроків дальше, виднів понурий яловий ліс, о котрім ішла погана слава. А Папков був під кождим оглядом добрий вояк, один з тих, котрих не досить лише застрілити, але треба відтак ще й перевернути.

В саму різдвяну ніч була страшна метїль при двайцятьох степенях морозу, а Папков мав варту в найтяжшій годині, від першої до другої. В тім часї метїль перемінила ся в страшну бурю, так що лише стояти на тім становищи при тім скаженім вітрі було неможливо, не згадуючи вже про густий змерзлий сніг, що бив по лици і калїчив шкіру та сипав ся в рукави і за ковнїр старого, зношеного кожуха.

Папков з фрайтром ледве змогли найти стійку. Вояк, що зходив з варти тілько з трудом добув з своїх замерзлих уст якесь слово. Відтак поміг фрайтер Петров натягнути Папковови кожух і обути повстяні чоботи, віддав єму сиґналову свиставку і забравши з собою попередного вартівника вернув до вартівні.

Спершу, проходжуючу ся там і назад по глубокім снїгу, Панковови не було зимно. Але коли пласти снїгу стали так густо падати, що не було нічого видко на два кроки, постановив стати, щоби не стратити з очий порохівні. Вітер скажено напирав на него і здавалось, неначе немов би хотів кожух на нїм розірвати. Вскорі стало єму чогось страшно.

Тріскучий мороз вигнав з его тїла всьо тепло, єму видалось, що серце і легкі замінили ся в лїд. Бідний вояк старав ся набрати відваги. Повтаряв собі в памяти, що вояк на варті, то „непарушима особа“, що він не сьміє пити, їсти, курити, розмавляти з переходячими, і брати гроші або які инші дарунки. Він гадав о тім, що не може скорше опустити свого становища, аж его звільнять...

Він знов став ходити а грішні думки пересувались в его голові. І дійстно, чого властиво стоїть він тут і чого стереже? Хто на той будинок нападе, таж в нїм крім набоїв і патронів нїчого більше нема; хто виважить ті грубі двері і сильні замки? Та й кому хотїлось би в таку ніч іти сюди розбивати порохівню? Тут нема чого стерегти. І по що він тут стоїть?

без талантів, а навіть в своїм фаху дуже здібні, але яко політики они сама мірнота, не виймаючи редакторів всїляких радикальних ґазеток, політиків-поетів та инших писателїв радикальних. Межи тою мірнотою суть люди з так забитими головами, що они поза собою і поза тим, що в їх голові, не видять вже більше нічого. То, що они собі раз вбили в голову, лежить там у них мов камінь, котрий так їх мозок пригнетає, що він не в силї більше і дальше поза то мислити. То люди в стані хоробливім, в станї в котрім у чоловіка витворює ся т. зв. fixe Idee. Того рода люди стають ся серед мірноти терористами, а тих терористів має й радикальна партия.

Що-ж дивного що мірнота, щоби удержатись на верху не перебирає в способах, що у неї брехня, бляґа і крутанина займають місце правди, а замість дїл виходять лиш пусті слова. Що зробила доси партия радикальна? Нехай гляне позад себе і роздивить ся, де плоди еї працї, еї змагань? Що вийшло з максимальної і мінімальної еї проґрами? Навіть не мінімум, а часта — нуля! Радикальна партия мала заєдно на устах економічну роботу. Де плоди тої роботи? Кілько спілок економічних она позавязувала? А на відворот: чи не загирили може радикали яку спілку, котрої самі не завязали? Де тота „поступова“ просьвіта, яку взяли ся були радикали ширити всїлякими видавництвами і „бібліотеками“? — Ми бодай не можемо еї добачити, як і взагалї не видимо позитивних результатів радикальної роботи.

Одно удало ся радикалам осягнути, то правда: зробити заколот і збільшити розлад межи Русинами, витворити межи ними песимістів і людий байдужих, відтягнути молодші сили від позитивної роботи і пустити їх на дорогу утоній та поробити з них тих циганів, що знищують чортови цїлі ліси ликом, а що найважнїйше ослабити в спілцї з москвофілами національне почутє між Русинами. В сїй послїдній точцї зійшли ся радикали з москвофілами, як не може бути красше і показали, що москвофільська наука у одної части радикалів не пішла в ліс.

Се все разом показує нам, длячого тепер поправдї лиш молодші люди з радикалів політикують, а старші, що позанимали вже які становища, відтягнули ся від всеї народної роботи, навіть від радикального руху, котрий підпирають хиба ще лиш при нагоді пустими словами, а впрочім сидять тихо і хиба ще лиш в приступних собі кругах ширят песимізм і зневоту до народної роботи. Хиба ще лиш деякі з них виступають від часу до часу, а іменно тогди, коли єсть надія, що могли би стати послами, а потреба до того лежить у них безперечно в подібних мотивах, як і у того кандидата на посла, котрий свого часу заявив, що хотїв би стати послом длятого, щоби заложити собі друкарню.

Як сказано мірнота радикальна замість правдою, воює брехнею, бляґою і крутанинами і не розбираючи богато в чім інтересї она то робить і чи самій радикальній партиї вийде та робота на здоровле, а не розбирає того, бо й не в силї того розібрати. Просимо лиш вдумати ся в хід гадок того радикального політика п. Хоми, котрий недавно тому став доказувати в „Народї“ що центр „нової ери“ перенїс ся зі Львова до Черновець в користь Поляків, котрі, нехотячи поправи відносин національних на користь Русинів галицких, порішили заплатити новоеристів чужим коштом, коштом Румунів. Не будемо тут доказувати простої брехнї і бляґи в сих словах радикального політика, а покажемо лиш, які висновки можна з них робити. Перш усего виходить із слів радикального Хоми, що то, що робить ся на Буковинї не робить ся для тамошного руского народу, лиш для новоеристів. Ґімназия руска, рускі школи народні, рускі виклади на теольоґічнім факультетї в Чернівцях і т. д. — то все не для руского народу а для новоеристів. А дальше і то найважнїйше: Русини на Буковинї, хоч їх там більше як Румунів, не мають до того нїякого права, бо то все робить ся коштом чужих, коштом Румунів. Хто на Буковинї заводить нинї руску школу народну, руску ґімназию і т. д. робить тим дуже велику кривду Румунам. Так очевидно розумує собі радикальний політик п. Хома, а то а то значить дальше: Слухайте Румуни і беріть на розум, що вам говорить ваш найщирійший приятель, руский радикал: вам дїє ся кривда, бо на Буковинї зачинають Русини підносити ся; стережіть ся і не дайте робити собі кривди, не признавайте Русинам на Буковинї нїякого права, хоч їх там більше як вас; не признавайте їм того права, хоч би о то й самі радикали старали ся; спиняйте на Буковинї навіть радикальний руский рух, скоро би він виступав в обороні прав руского народу; піддержуйте лиш тих радикалів, котрі будуть вам помагати (подібно як і москвофіли) розбивати руский нарід на Буковинї! — То суть консеквенциї радикальної політики п. Хоми в „Народї“.

То єсть один примір і взорець політики радикалів, а тепер глянемо на другий.

Коли розходить ся о то, щоби перед сьвітом показати силу партиї радикальної, котрої она на дїлї не має, і окружити еї німбом, то радикали стають ся майстрами в ширеню бляґи брехнї і крутанини. Ще у вісїмдесятих роках писали радикали і ширили погляди, що народна партия стала народною аж з виступленем пп. Франка і Павлика (здаєсь головно сего послїдного); все що перед тим було не було народне. Смерть Драґоманова, котрий справедливо чи несправедливо був божищем радикалів, подала їм нагоду окружити ся знову німбом великої сили і значіня політичного. В N. fr. Presse появила ся посмертна згадка про Драґоманова, очевидно інспірована якимсь радикалом, в котрій, повно брехнї і бляґи про радикальний рух в Галичинї. Правда, можуть радикали сказати, що они за то не відповідають, що пише якась німецка ґазета, але там стрічаємо такі інформациї, котрі дійстно у нас радикали ширять. Лиш один примір з того. Радикали кажуть, що Драґоманов був перший в Галичинї, котрий зорґанізував борбу Русинів против москвофілів. (Ту саму гадку стрічаємо й в N. fr. Presse, лиш она з куртоазиї називає москвофілів Старо-Русинами). Чи то правда? Нехай самі радикали, котрі прецї стояли під проводом Драґоманова, або бодай діставали від него інформациї, скажуть, як і коли вели они борбу против москвофілів яко таких? Чи може то помиренє партий, за котрим ще за житя Драґоманова радикали також промавляли було наслїдком тої орґанізациї борби против старої партиї (москвофілів?) Або чи то було дїлом Драґоманова і радикальної партиї, що в шїсдесяти роках настав роздїл межи Русинами і одна часть з них підняла в гору прапор народний? Неодного з теперішних радикалів не було ще й на сьвітї. Або хиба аж від Драґоманова датує ся в Галичинї українофільство? Хто лиш трохи обзнакомлений з нашою лїтературою, знає, що оно сягає аж до часів Маркіяна. Але радикалам проте байдуже; їх політика має свою мудрість і мораль політичну.

Оттакі то люди хотять у нас верховодити в політицї.

Перегляд полїтичний.

На вчорашнім вечірнім засїданю Палати послів закінчила ся дебата над реформою процедури цивільної, але голосованє не відбуло ся, бо з причини важности предмету, відложено его до вчера. Против сего закона голосували лиш Молодочехи, антисеміти, Кронаветер і Море. При дебатї над буджетом рільництва

Але він стоїть і засипаний снігом, обіймає закостенїлими пальцями свій карабін. Він стоїть, бо єсть ще щось висшого, сильнїйшого, як той лютий мороз, як тота буря і метіль — а то щось, то обовязок. Він мусить стояти так довго, доки его не звільнять, а мудрувати — чому і длячого, то не его річ. Нарікати на Бога, що зіслав бурю з морозом і на настоятелїв, що дали его на варту в таку негоду, було би гріхом і негідним вояка і о тім знав Папков дуже добре.

Але ему ставало все зимнїйше і лячнїйше, а звільняти его все таки не приходили. З усїх сторін, куди не глянув, не було нічого видко, як непрозора плахта гоненого вітром снїгу, одностайне сумне вите вітру, нїякого сьвітла, нїякої тїни чоловіка. Пальцї заклякли як лїд, але они не опустять за нїяку цїну рушницї, варта-ж не сьміє нікому еї віддавати, хиба цареви. Нехай собі мороз буде й не знати як сильний, то він не зломить бравого вояка і не видре ему карабіна з рук.

Між тим ему стає чим раз тяжше дивити ся, ноги не можуть дальше ступати, голову немов хто в клїщі схопив. Мозок поволи замерзає і корчить ся в що-раз менші зимні кульки. Земля щезає з під его ніг. Голова опадає безсильно на груди, ноги погинають ся. Папков в послїдне зриває ся, хоче встати, але на дармо....

Та в тім окружає его ясне сьвітло. Нараз стає ему тепло і добре. Широка рівнина довкола повна людий. Пара волів, запряжених в високий, двоколїсний віз, стоїть посеред поля; якась невидима рука накидає на віз золотаві снопи, але Папков знає, що се его жінка, гарна Катерина, стоїть за возом і так зручно і скоро кладе на віз тяжкі пшеничні снопи. А він сам стоїть в червоній сорочцї і чорних шараварах в горі на снопах, бере по кілька тяжких снопів нараз і кидає ними, як якою забавкою на віз. Коло межи під корчем спить їх дитинка, їх гордість, їх будуча підпора.

Хоч на дворі вже осїнь, то однако гарно і весело в просторій комнатї. Гостї поз'їздили ся навіть з других сіл. Війт, ба навіть панотець і учитель Іван Григорич сидять за столом, застеленим білим обрусом. Папкових люблять і поважають всї, се богаті і привітливі люди. Їх є сім братів, добрих, зручних робітників. Івана взяли до войска. Певне, що оно тяжко і гірко зносити, але що-ж дїяти, не порадиш. Шкода Катерини. Він не поверне аж по чотирох лїтах! Але ж чи при компанії так зле?

На него знов находить горячо. Сорочка немов змочена. — На площи в містї всьо живо ворушить ся. Баталїонний командант кричить, трохи не тріснє: „В ряди!“ і Папков біжить, аж земля під ним дуднить а від карабіна аж свище у воздусї. Великий, красий пес, Мільтон, котрого в компанії прозвали вояки по свому Мїлю, біжить весело за ним і помахує хвостом.

Минувшого року приїхала Катерина на тиждень до міста. Єму дали урльоп. Се було в осени по маневрах. В тїни ліса так гарно і не горячо. — Катеринині руки посїдали ся від тяжкої роботи в поли, але еї личко було таке хороше, таке миле.... Ах, як гарно сидїти з нею.... В тім чує, що она кличе: „Вставай, вставай, вояче, мій добрий!“

І Папков хоче звести ся та отвирає очи. А тут знов той снїг, той страшний вихор, такий сильний, такий убийчий, що аж серце холоне. Дві стати ворушать ся над ним, то фрайтер і вояк, що прийшли его звільнити з варти.

З вартівнї до сего місця не більш десяти мінут ходу, але той снїг, що сипле ся з неба немов непроглядна стїна, так собою заслонив порохівню і вартового, що їх не можна було найти. Навіть того невного ліса не було видко, так було всьо завіяне і засипане снігом.

— Видко сам чорт нас за ніс водить — кляв з досадою фрайтер.

Згадка про лихого в таку страшну ніч зробила другого вояка ще поважнїйшим. Оба з фрайтером мовчали і лише з погордою сплюнули.

— Я ж знаю, що тота проклята стїйка лежить на ліво від дороги. Ех, до чорта! — сердив ся на ново фрайтер і зі злости перекинув карабін з одного плеча на друге.

— Ви-б ему лїпше дали спокій, Петре Петровичу, нехай собі в болотї сидить; а то не годить ся згадувати его поганого під таку глупу ніч — відозвав ся тепер вояк, що очевидячки не дуже був вдоволений, що мусїв іти на варту сеї ночи.

— Ог, дурниця, — відповів фрайтер — ми мусимо держати ся більше на ліво, бо инакше....

Але на ліво як і на право не можна було нічого найти. Нещастна стїйка немов під землю

промнвляв пос. Вахнянин і представив сумний стан рільництва в Галичині.

Мін. ґр. Ґолуховский вислав до аґента дипломатичного в Софії слїдуючу телеґраму для жени Стамболова: „Поручаю Вам висказати пани Стамболовій найщирійше сочувство з причини тяжкого нещастя, яке єї стрітило а заразом дати вираз обуреня з причини страшного злочину довершеного на однім із найліпших синів Болгариї. Прошу донести менї о станї тяжко раненого. — Ґолуховский“.

Похорон Стамболова відбуде ся в недїлю по полудни о 2 год. Тїло покійника забальсамовано і зложено на катафальку. Убийників Стамболова доси не вислїджено. Арештовано лиш Туфекчиева, яко підозрїного о убийство, а другого підозрїного якогось Галева доси не вислїджено.

Поголоска, що кн. Фердинанд рішив ся абдикувати, показала ся неправдивою, але в політичних кругах берлиньских суть того погляду, що то було би ще найрозумнїйше.

Новинки.

Львів дня 19 липня 1895.

— **Іменованя.** П. Управитель міністерства просьвіти і віроісповідань надав учительскі посади при школах середних в Галичинї: учителеви Ферд. Бостлеви з Бродів при V-ій ґімназиї у Львові, проф. Іґн. Гошовскому з Вадовиць в Стрию, Йос. Кэненберґови з Хирова при ґімназиї сьв. Яцка в Кракові, проф. Йосифови Ногайови з Тернополя при V-ій ґімназиї у Львові, учителеви Йос. Приймі з Хирові при рускій ґімназиї в Перемишли, проф. Фр. Знамировскому з Ясла при школї реальній в Кракові. — Дальше іменував п. Управитель Міністерства просьвіти дійстними учителями суплентів: Володисл. Боярского з реальної школи в Кракові для ґімназиї в Коломиї, Ів. Дорожиньского з ґімназиї в Бохни для ґімназиї в Вадовицях, Тому Дуткевича з ґімназиї в Ярославі для ґімназиї в Тернополи, д-ра Стан. Компиньского з реальної школи в Кракові для ґімназиї в Ряшеві, д-ра Мих. Козловского з реальної школи в Кракові для ґімназиї в Подґуржу, д-ра Івана Павликовского з ґімназиї сьв. Анни в Кракові для ґімназиї в Подґуржу, Ем. Рошку з ґімназиї в Станіславові для ґімназиї в Ряшеві, Яцка Тиралу з ґімназиї сьв. Анни в Кракові для ґімназиї в Вадовицях, д-ра Стан. Витковского з ґімназиї сьв. Анни в Кракові для ґімназиї в Бродах.

— **Нова читальня „Просьвіти“**, 203-та з ряду, засновує ся в Тухольці, стрийского повіта, заходами тамошного пароха о. Ів. Хавалка. Статути внесено до ц. к. Намістництва.

— **Іспит зрілости в мужеский учительскій семинариї у Львові**, відбув ся в днях від 2 до 17-го с. м. під проводом краєвого шкільного інспектора д-ра Северина Дністряньского. До іспиту зголосило ся 29 семинаристів і 29 приватистів. З 29 семинаристів здали 2 з відзначенем, 24 з добрим успіхом, 2 мають поправити один предмет по фериях, а одного репробовано. Зложили іспит: Юрий Тордийчук, Микола Король, Ів. Зелений, Ів. Климко, Як. Сподарик, Дамян Вавринюк, Теодор Білоус, Іван Мриглодский, Стефан Татух, Роман Тураш, Адам Цїхоцкий, Тома Рафиньский (з відзначенем), Лев Равский, Марилн Спопек, Франц Сурома, Конрад Фютовский, Жигмонт Гіольский, Леопольд Мандль, Володислав Кмець, Іван Кот, Болеслав Ярошевский, Іван Кромпец, Казимир Шидловский, Иосиф Варанка, Иосиф Залевский і Аківа Зільбер. Всї семинаристи здали іспит з викладом руским і польским. — З 29 зголосивших ся приватистів 9 здало, 3 доповнили ґімназияльну матуру, 5 мають поправити один предмет по фериях, 2 відступили в часї іспиту, 3 репробовано, а 7 не здавало. Зложили іспит: Зиновий Матковский, Василь Елїїв, Василь Кебало, Антін Гмитрасевич, Володимир Петришин, Павло Климко, Леонард Ляйтнер, всї з викладовим язиком руским і польским, та Віктор Шеремет і Андрій Татомир з язиком викладовим лише польским. — Ґімназияльну матуру доповнили: Володимир Полошинович, Юліян Скульский і Іван Мілян, всї три з викладовим язиком лише польским.

— **Дивне явище природи** лучило ся в громадї Сакуль коло Темешвару. В середу вечером около 9-ої години упав нагле серед громового гуку якийсь великий горіючий предмет на землю, однако не можна було з села добачити в якім напрямі звернув ся сей предмет. На другий день рано прийшли два пастухи до села, що ночували на пасовиску і оповіли, що згаданий метеор упав недалеко за селом і вибив в земли велику дїру, з котрої тепер виходить густий сірковий дим. Люди вийшли на пасовиско і побачили там дійстно дїру в земли, з котрої давав ся чути від часу до часу глухий гук. В селї панує переполох, бо недосьвідні люди гадають, що повстане там який вулькан. До Сакуля покликано богато знатоків, щоби розслїдили се явище.

— **Жертви грому.** Послїдні два тиждні принесли не мало вістий про шкоди, які наробили громи та про випадки смерти в наслїдок їх удару. І так дня 24-го червня згоріли від удару грому в Лівчичах, жидачівского повіта, будинки господарскі Сгн. Крихляка, на щастє обезпечені; шість днїв пізнїйше убив грім під Жовквою працюючу в поли Парашку Машлюк; дня 1 с. м. упали жертвою грому на Золотницких полях в Підгаєчинї Стефан Жар і Кость Напеш; два днї пізнїйше погиб в Комарниках, турчаньского повіта, пастух Теодор Бик; того самого дня згоріли в Пустомитах, львівского повіта, необезпечені будинки Михайла Кашицкого; дня 4 с. м. в Нагорянах, львівского повіта, погоріло обійстє Максима Дякова. В обох послїдних случаях погибло кілька штук худоби. В Росохачи, коломийского повіта, убив грім чоловіка і жінку Кищуків, а в инших місцевостях того-ж повіта, попалив будинки і наробив шкоди по кілька сот зр.; в Пядиках, коломийского повіта, убив дня 4 с. м. двох пастухів, а крім того спалив дім на фільварку Якова Бретлера в Турцї; шкода обчислена на кілька тисяч зр.; в Зборі, калуского повіта погиб від грому зарібник Вільгельм Гильм.

— **О. Михаил Ганкевич**, греко-кат. парох церкви сьв. Петра і Павла на передмістю Личаківскім у Львові, упокоїв ся по короткій а тяжкій недузї на тиф і запалене опон мозкових дня 17 с. м. в 45-тім роцї житя, а 21 сьвященьства. Похорон відбув ся нинї з церкви сьв. Петра і Павла на кладовище Личаківске. Покійний був ревним і примірним сьвящеником та трудив ся неутомимо коло піднесеня своєї парохії та уморальненя прихожан, що єму в великій части удало ся. Честь єго памяти!

— **Не удало ся.** В Застінцї під Тернополем жили собі селяни Франц і Йосифа Жигальскі в гараздї. До цїлковитого щастя хибувало їм лише дитини. Отже Жиґальска — як доносять до дневників — користаючи з неприсутности мужа пішла до голови по розум і порозумівши ся з сільскою акушеркою постановила за всяку цїну стати матерію. Одного дня пійшла гутірка по селї, що Йосифа привела на сьвіт неживу дитину а зараз в ночи поховали куми на кладовищи. По якімсь часї вернув муж домів та довідує ся о нещастю в хатї. Але деякі хитрійші люди з села потїшаючи Франца висказали свій сумнїв що до тої неживої дитини і порадили доходити справи. Отже постарано ся о позволене властий і заряджено відкопане тїла. Коли піднесено віко домовини, показало ся, що була там дитина, але — лялька з дерева убрана в шматки та прикрита цьвітами.

— **Добра купцева.** Хана Рос, перекупка, продаючи хлїб на площи Краківскій у Львові, украла одному селянинови, що у неї купував хлїб, мошонку з грішми. Коли селянин замітив крадїж, Хана випирала ся, що мошонки й на очи не бачила, однако при ревізиї найдено єї, але вже порожну, в бочцї. За малу хвилю всиїла Хана так добре звинути ся.

— **Ческо-славяньску етноґрафічну виставу в Празї** відвідало від 15 мая до 15 липня — отже за два місяцї — 718.502 осіб за платними білетами.

— **Черницї причиною бійки.** Вчера рано при улици Ц бульній у Львові купував Давид Берґер у якогось селянина кошик черниць. В тім появила ся Сара Менкес, перекупка овочами, та хотїла й собі купити ті черницї Берґер побачивши, що Сара псує єму дешеве купно, попав в злість і так страшно побив вэзливу купцеву, що візвана стация ратункова мусїла єї відвезти до шпиталю.

— **Померли:** О. Василь Винницкий, парох в Залїсцях, деканата ходорівского, дня 17 с. м. в 65-тім роцї житя, а 39-тім сьвященьства.

Телеграми.

Відень 19 липня. Проф. Стебельский іменований звичайним професором австрийского права карного з руским язиком викладовим при львівскім унїверситетї.

Петербург 19 липня. Урядова ґазета доносить, що депутация болгарска лиш представляла ся цареви, але то не була формальна авдиєнция.

Білград 19 липня. Подїї в Болгариї уважають тут за великої ваги.

За редакцию відповідає: Адам Кrеховецкий.

запала. Тепер вже і фрайтрови почав мороз на добре доскулювати. Пальцї перемерзли і єму стало ніяково. Чортівска стійка, здавалось щезла з землї.

Фрайтер задержав ся.

— Ну, Озерін, що будемо робити?

— Дальше шукати, Петре Петровичу; нинї страшна ніч, чоловікови легко замерзнути.

— Твоя правда.

І они рушили знов, лише з трудом витягаючи ноги з глубокого снїгу і держачись о скілько можна близько себе. Ще довго блукали так по поли, аж нагле вирипуло зараз перед ними щось великого білого. То була засипана снїгом порохівня. Перед нею лежав скулений і присипаний грубою верствою снїгу вартовий, з карабіном в руцї.

— Ах, бідний Папков, не міг нас діждатись — кликнув жалістно фрайтер.

— Він вже не йрушає ся, — додав зворушений Озерін.

— Що ми тепер зробимо з вартою? — спитав Петров з розпукою. — Тут єго лишити не можна. Можуть прийти вовки, а на вартї все таки мусить хтось стояти. Що тут дїяти?

— Зробім так, Петре Петровичу. Занесемо єго до вартівнї, віддамо єго там і я за хвилю верну назад. Ніхто-ж тепер і не подумає візитувати тоту стійку.

— Певне що нїхто! О тім нема що й бесїдувати, але лишити стійку без варти — чи-ж можна о тім подумати? Погадай собі лише, що би то було, если-б хто сказав, що вояки лишили без варти свою стійку. Нї, Озерін, так не говори. Стійка без варти, то вояк без оружия. Бери ти Папкова на плечі, ти сильний хлоп, і неси єго поволи на вартівню. Тямчасом я буду тут стояти на вартї. Я маю власний карабін, а єго віддай там. Розумієш?

— Петре Петровичу, не лишайте ся тут. Могло би вам що стати ся.

— Ах, ти дураче, ти тут будеш ще мудрувати. Один мусить тут лишитись. Ти забув, чий мундір носиш? Яке то теля! Роби, що тобі приказують.

Озерін знав, що фрайтер не любить два рази говорити. З Папкова стягнено кожух і папучі і сильний Озерін взяв небіжчика на плечі.

Підофіцир в вартівни велїв Папкова роздягнути і натирати снїгом. Вливав єму і горячого чаю до уст, але бідолаха не прийшов до себе. Треба було писати рапорт.

В вартівни глубока тишина. Спокійно спить вояк, що має іти на варту і спокійно сидять вартовий, що як раз вернув зі стійки, а всїх очи звернені на лежачого неживого Папкова в кутї, закритого з головою плащем Они гадають над тим, що він лишив дома жінку і дитину. Їм тяжко на серцї і мимохіть пригадують ся їм слова з присяги: „Терпіти голод, студінь і всї вояцкі недогоди“.

А нещастна стійка задержала все таки свою зловіщу славу.

ІНСЕРАТИ.

З друкарні В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.